

4645
6/12/13

Ερώτηση

6/12/2013

Προς τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας

Θέμα: Μια νέα κατηγορία εργαζομένων: εθελοντές και απλήρωτοι!

Σύμφωνα με πρόσφατες έρευνες, μόνο μία στις δύο επιχειρήσεις καταβάλλει κανονικά, κάθε μήνα, τη μισθοδοσία των εργαζομένων, ενώ η διάρκεια καθυστέρησης των πληρωμών μπορεί να φτάσει και τους δώδεκα μήνες.

Αντί της καταβολής μισθού, αρκετές είναι οι επιχειρήσεις που αντί να καταβάλουν το μισθό σε χρήμα, τον καταβάλουν σε είδος. Το είδος μπορεί να είναι η δωρεάν διαμονή σε ένα δωμάτιο ξενοδοχείου ή να αντιστοιχεί με την ημερήσια σίτιση που προσφέρει ο εργοδότης έναντι 8ωρης εξαρτημένης εργασίας. Χαρακτηριστικό το παράδειγμα προσφοράς εθελοντικής, απλήρωτης εργασίας για τη θέση «καμαριέρας» σε ξενοδοχείο της Αίγινας, όπου αντί για τη βασική εργοδοτική υποχρέωση αντικαταβολής μισθού, ο εργοδότης «προσφέρει» διαμονή στον τόπο εργασίας και φαγητό. Σύμφωνα δε με το ρεπορτάζ της εφημερίδας «Η Καθημερινή», ενώ ο ιδιοκτήτης κάνει λόγο για πρακτική της χαμηλής σεζόν, η συγκεκριμένη αγγελία είχε ανέβει στην ιστοσελίδα του «Χρυσού Οδηγού» από τον Ιούνιο και έκτοτε ανανεώνεται.

Πρόκειται για εντελώς παράνομη πρακτική, που τείνει να παγιωθεί. Το ισχύον θεσμικό πλαίσιο αξιώνει για κάθε παροχή εργασίας ο μισθός να καταβάλλεται σε χρήμα. Οτιδήποτε άλλο συνιστά επιστροφή σε συνθήκες γαλέρας, όπου οι άνθρωποι εργάζονταν με αντάλλαγμα ένα πιάτο φαγητό. Ωστόσο, στην Ελλάδα της κρίσης ευδοκιμούν φαινόμενα σαν το παραπάνω. Τη στιγμή που η αδήλωτη εργασία έχει ξεπεράσει το 35% και η ανασφάλιστη απασχόληση σε κλάδους όπως της εστίασης, της καθαριότητας, των κατασκευών και του λιανεμπορίου οργιάζει, η νομιμότητα καθίσταται σχετική έννοια.

Το φαινόμενο της παροχής εξαρτημένης εργασίας χωρίς την προβλεπόμενη αντικαταβολή μισθού σε χρήμα δεν είναι παρά το ακραίο παρεπόμενο της εκτεταμένης πια απλήρωτης εργασίας. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΙΝΕ της ΓΣΕΕ, περισσότεροι από ένα εκατομμύριο εργαζόμενοι υπόκεινται σε πάνω από ένα μήνα καθυστέρηση για την καταβολή του μισθού τους, που αποτελεί για τη μεγάλη πλειονότητα το βασικό ίσως και το μοναδικό μέσο βιοπορισμού. Σύμφωνα με τις ίδιες εμπειρικές μελέτες και τις καταγγελίες που φτάνουν με τη μορφή ερωτημάτων στα κέντρα ενημέρωσης των εργατοϋπαλληλικών κέντρων και

ιδιαίτερα στη νομική υπηρεσία του ΕΚΑ, μόνο μία στις 2 επιχειρήσεις συνεχίζει να πληρώνει κανονικά κάθε μήνα τον μισθό στους μισθωτούς που παρέχουν εξαρτημένη εργασία.

Παράλληλα με αυτή τη συνθήκη, αναπτύσσονται κι άλλα, νέα φαινόμενα, όπως η περίπτωση της επιχειρησιακής σύμβασης με την οποία οι εργαζόμενοι συμφώνησαν να τους καταβάλλεται η αμοιβή ανά τρίμηνο κι όχι μηνιαίως. Η σύμβαση κατατέθηκε πρόσφατα στην αρμόδια διεύθυνση του υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κάνοντας χρήση των δυνατοτήτων που δίδει ο Αστικός Κώδικας να μην ορίζεται επακριβώς ο χρόνος καταβολής του μισθού.

Πίσω από αυτά τα ακραία και, φαινομενικά, μεμονωμένα περιστατικά αναδεικνύεται ο άλλος κόσμος της μισθωτής εργασίας. Μια νέα κατηγορία εργαζομένων: οι απλήρωτοι. Ουδείς γνωρίζει το πραγματικό μέγεθος γιατί δεν δηλώνονται. Συνήθως διστάζουν να προβούν σε επίσημη καταγγελία προς τις Επιθεωρήσεις, αλλά σε κάθε περίπτωση συναγωνίζονται αριθμητικά τους ψευδώς δηλωθέντες. Δηλαδή την άλλη, αναπτυσσόμενη, ομάδα μισθωτών που αμείβεται με ποσό διαφορετικό εκείνου που δηλώνεται στην εφορία και στο ασφαλιστικό Ταμείο. Το φαινόμενο των απλήρωτων εργαζομένων άρχισε να αναπτύσσεται με ταχείς ρυθμούς ιδιαίτερα από το φθινόπωρο του 2012. Πρόκειται για εργαζόμενους εγκλωβισμένους αφού ούτε απολυμένοι είναι για να λάβουν επίδομα ανεργίας, ούτε πραγματικά μισθωτοί, διότι εργάζονται χωρίς αμοιβή κι όταν ξαναρχίζει η πληρωμή γίνεται με μικρά έναντι. Κι όταν οι καθυστερήσεις ξεπερνούν το εξάμηνο επιλέγουν το μέσο της επίσχεσης, μόνο και μόνο για να λάβουν επίδομα από τον ΟΑΕΔ το οποίο, ωστόσο, δεν μπορεί να διαρκέσει πάνω από ένα χρόνο.

Επειδή η προσφορά εργασίας χωρίς την αντικαταβολή μισθού προσιδιάζει σε συνθήκες σκλαβιάς και όχι εξαρτημένης εργασίας, πολλώ δε μάλλον όταν η μη καταβολή μισθού σε χρήμα προβλέπεται ως συμβατικός όρος της σύμβασης εργασίας.

Επειδή η αλματώδης άνοδος της ανεργίας δεν αποτελεί απλά παράπλευρη απώλεια της τεράστιας ύφεσης που παράγουν οι εφαρμοζόμενες μνημονιακές πολιτικές, αλλά συνειδητό ενδιάμεσο στόχο, ώστε να αποδυναμωθεί ολοσχερώς η διαπραγματευτική δύναμη των μισθωτών έναντι του κεφαλαίου και να καταστεί διαρκής και μόνιμη η δραματική συρρίκνωση των εργασιακών δικαιωμάτων και των μισθών που έχουν θεσμοθετηθεί.

Επειδή η παροχή εργασίας χωρίς την αντικαταβολή χρηματικού μισθού είναι παράνομη.

Επειδή τα φαινόμενα προσφοράς εξαρτημένης εργασίας χωρίς την αντικαταβολή μισθού σε χρήμα ολοένα και πληθαίνουν.

Επειδή οι ελεγκτικοί μηχανισμοί είναι υπό κατάρρευση, ενώ υπό το φόβο της ανεργίας, οι εργαζόμενοι διστάζουν να προβούν σε καταγγελίες για την καταπάτηση των εργασιακών τους δικαιωμάτων.

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

Σε ποιες ενέργειες πρόκειται να προβεί, ώστε να καταπολεμηθεί το φαινόμενο εργοδοτικών πρακτικών σε βάρος στοιχειωδών νόμιμων και συνταγματικών δικαιωμάτων εργαζομένων

όπως τη προσφορά και παροχή εξαρτημένης εργασίας χωρίς την αντικαταβολή του νόμιμου μισθού σε χρήμα, η καταστρατήγηση της καταβολής του μισθού σε μηνιαία βάση και η συστηματική καθυστέρηση καταβλητέων μισθών των εργαζομένων για πολλούς μήνες;

Οι ερωτώντες βουλευτές,-ίνες

Χρήστος Καραγιαννίδης

Αλέξης Μητρόπουλος

Κωνσταντίνος Μπάρκας

Γιάννης Σταθάς

Δημήτρης Στρατούλης

Μαρία Μπόλαρη